

ROBiA 2/03/2020

Mikołów, dn. 9 marca 2020 r.

Szanowny Pan
Paweł Kojs
Dyrektor Śląskiego Ogrodu Botanicznego
w Mikołowie

Szanowny Panie Dyrektorze,

po przeanalizowaniu informacji dotyczących planów proponowanego przebiegu kolei wielkich prędkości poprzez okolice Mikołowa-Mokrego tj. planowanej budowy kolei - Studium CPK, Ciąg nr 7 linia kolejowa nr 170, z dużym zaniepokojeniem stwierdzamy, że należy przedsięwziąć działania interwencyjne dla obrony interesów ogrodu botanicznego oraz ochrony jego zasobów przyrodniczych i majątkowych, a także działania w sprawach zagrożenia żywych zasobów przyrody, w rozumieniu § 8, ust. 1, lit. h) Statutu Rady Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce.

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2006 r. (znak DOPog-4210-55-11166/06/kl), zmienioną decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 marca 2017 r. (znak DZP-WG.6510.1.2017.eb), Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie uzyskał pozwolenie na prowadzenie ogrodu botanicznego. W Polsce istnieją aktualnie 42 instytucje, które zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody posiadają status ogrodów botanicznych i należą zarówno do państwowych szkół wyższych, Polskiej Akademii Nauk, jednostek badawczo-rozwojowych, Lasów Państwowych, osób prywatnych jak i różnego szczebla jednostek samorządowych. Przedstawiciele 38 z tych instytucji należą do Rady Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce. Jest to najstarsza i najważniejsza organizacja koordynująca całokształt ich działalności w skali ogólnopolskiej, upoważniona również do reprezentowania polskich ogrodów botanicznych w organizacjach międzynarodowych, w pełni koordynująca działalność swoich członków i stanowiąca organ doradczy i opiniujący dla Ministerstwa Środowiska, a także podejmująca działania interwencyjne dla obrony interesów ogrodów botanicznych. W związku z powyższym pozwalam sobie na komentarz dotyczący niniejszej sprawy.

Niewątpliwie należy mieć świadomość uwarunkowań prawnych dotyczących statusu ogrodu botanicznego, jego ochrony oraz ustawowych obowiązków, jakie ustawodawca nakłada przy tego rodzaju działalności. Zgodnie z art. 65 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55) ogród botaniczny podlega ochronie w celu zapewnienia jego prawidłowej działalności i rozwoju. Zakres ochrony polega m.in. na zakazie zanieczyszczania na terenie ogrodu

Rada Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce

ul. Sosnowa 5, 43-190 Mikołów, POLAND, tel.: +48 32 779 76 02, mob.:+48 533 061 211, e-mail: radaogrodow@robia.pl

botanicznego lub w jego sąsiedztwie powierzchni ziemi, wód i powietrza – art. 65 ust. 2 pkt 4; zakazie wznoszenia w sąsiedztwie ogrodu botanicznego obiektów budowlanych lub urządzeń przeznaczonych do prowadzenia działalności produkcyjnej lub usługowej, wpływających szkodliwie na warunki przyrodnicze niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ogrodu – art. 65 ust. 2 pkt 5 (Dz. U. z 2020 r., poz. 55).

Planowana lokalizacja kolei biegnąca w sąsiedztwie Ogrodu, poprzez tereny przeznaczone pod jego rozwój to poważny problem przy działalności, jaka prowadzona jest w ogrodach botanicznych (działalność dydaktyczna, edukacyjna, prozdrowotna, rekreacyjna, prowadzenie badań naukowych, ochrona przyrody i in.). Ulokowanie inwestycji nieopodal Ogrodu byłoby sprzeczne z wymogami ochrony krajowego dziedzictwa przyrodniczego i naraziłoby na utratę wyjątkowych w skali regionu walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie jest jednym z cenniejszych miejsc na botanicznej mapie kraju, a bezpośrednio otoczenie ogrodu obfituje w unikatowe w skali regionu siedliska dziko żyjących roślin, zwierząt i grzybów. Instytucja ta cały czas intensywnie się rozwija i prowadzi zakrojoną na szeroką skalę działalność, dzięki czemu wpisała się już na dobre zarówno w krajobraz Górnego Śląska, jak i w świadomość jego mieszkańców. Śląski Ogród Botaniczny realizuje liczne zadania związane z ochroną przyrody, intensywnie rozwija działania edukacyjne, popularyzacyjne oraz przeprowadza liczne akcje o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. Rozwój Śląskiego Ogrodu Botanicznego powoduje, że Instytucja ta staje się obecnie jednostką o charakterze regionalnym. Mieści się również w kategoriach nowopowstałej metropolii.

Co roku Ogród odwiedza około sto pięćdziesiąt tysięcy osób, gdzie podczas samych tylko eventów ekologicznych liczba odwiedzających sięga kilku tysięcy. Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń to instytucja, która od 15 lat realizuje zadania związane z ochroną przyrody oraz edukacją przyrodniczą i ekologiczną. Od 2003 roku z zajęć edukacyjnych skorzystało 150 000 osób – dzieci, młodzieży i dorosłych. Dzięki licznym nakładom na rozwój Ogrodu, poniesionych przez społeczność regionu i Mikołowa oraz środkom pozyskiwanym z zewnątrz Ogród realizuje liczne projekty edukacyjne, wystawy, organizuje konferencje i seminaria, zakłada i rozbudowuje kolekcje roślinne, promuje działania ekologiczne poprzez organizację dużych plenerowych eventów. Prowadzone kampanie edukacyjne są organizowane na najwyższym poziomie, są również nagłaśniane przez liczne media – telewizje, rozgłośnie radiowe, czasopisma, serwisy internetowe, dzięki czemu z propozycji warsztatów, zajęć, pokazów, seminariów, wystaw i wielu innych aktywności korzystają dziesiątki tysięcy osób rocznie z całego województwa śląskiego i nie tylko.

Obecnie Śląski Ogród Botaniczny - Związek Stowarzyszeń staje się jedną z bardziej rozbudowanych sieci ochrony bioróżnorodności metodami *ex situ* w Polsce. Jest to wspólny wysiłek bardzo wielu samorządów i instytucji wchodzących w skład Związku Stowarzyszeń. Ponadto od 2011 roku w Śląskim Ogrodzie Botanicznym

Rada Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce

ul. Sosnowa 5, 43-190 Mikołów, POLAND, tel.: +48 32 779 76 02, mob.:+48 533 061 211, e-mail: radaogrodow@robia.pl

funkcjonuje również regionalny bank nasion, w którym przechowywane są m.in. nasiona roślin gatunków chronionych oraz wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin. Głównym celem jego założenia jest przechowywanie nasion gatunków rzadkich i ginących, ważnych dla terenu Górnego Śląska oraz prowadzenie badań naukowych. Dodatkowo bank ten gromadzi nasiona gatunków charakterystycznych dla określonych typów siedlisk. Zebrane nasiona są wykorzystywane do reintrodukcji gatunków, odtwarzania siedlisk oraz wzmacniania populacji. Śląski Ogród Botaniczny uzyskał również wpis do rejestru w systemie PoLON, jako jednostka naukowa w rozumieniu zapisów Art 2 pkt 9 lit. f) Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. 2010 Nr 96 poz. 615). Ponadto w zakresie uczestnictwa w działaniach konserwatorskich, które mają na celu czynną ochronę szaty roślinnej, w tym zbiorowisk i gatunków flory Polski poprzez realizację szeroko zakrojonego planu zintegrowanych działań ochrony czynnej *in situ* i *ex situ* wybranych gatunków oraz ich siedlisk, Śląski Ogród Botaniczny bierze obecnie udział (we współpracy z Polską Akademią Nauk Ogrodem Botanicznym - Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie) w projekcie pn. „FlorIntegral – zintegrowana ochrona *in situ* i *ex situ* rzadkich, zagrożonych i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski”.

Podsumowując, z pełną stanowczością oraz w trosce o wspólne dobro Rada Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce przyłącza się do sprzeciwu wobec planów przebiegu kolei wielkich prędkości biegnącej w sąsiedztwie Śląskiego Ogrodu Botanicznego, poprzez tereny przeznaczone pod jego rozwój oraz popiera wszelkie działania mogące zapobiec temu przedsięwzięciu.

Z wyrazami szacunku,

Grażyna Szymczak

prezes Rady Ogrodów Botanicznych
i Arboretów w Polsce

Do wiadomości: Stanisław Piechula, Burmistrz Miasta Mikołów